

อาชญากรรมแฝงจากมาตรการเยียวยาของรัฐ “เราไม่ทิ้งกัน”

อุมาพร สิทธิบุรณานญา^{1*} และอัจฉรา สิทธิบุรณานญา^{2*}

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

*urredmonster@hotmail.com

*the.auj@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอาชญากรรมแฝงจากมาตรการเยียวยาของรัฐ “เราไม่ทิ้งกัน” ที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากมาตรการปิดเมืองของประเทศไทย เพื่อควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ปรากฏตามข่าวการเกิดอาชญากรรมจากการดำเนินมาตรการดังกล่าวนี้ตั้งแต่ข้อจำกัดเรื่องบุคคลผู้อยู่ในเกณฑ์ที่มีสิทธิซึ่งไม่ครอบคลุมทุกคนในประเทศ จำนวนเงินที่ได้รับซึ่งไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในระหว่างหยุดทำงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงการได้รับการเยียวยาช่วยเหลือซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดความสามารถและความพร้อมทางเทคโนโลยีของผู้ที่จะขอรับสิทธิเยียวยา เช่น การลงทะเบียนยืนยันตัวตนผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ การตรวจสอบสิทธิ การยืนยันการรับรองสิทธิผ่านเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกันดอทคอม ที่ล้าแล้วแต่ต้องกระทำผ่านเครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตามไม่ว่าประชาชนคนไทยทุกคนจะมีความสามารถหรือเครื่องมือที่จะเข้าถึงมาตรการได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นปัจจัยและเป็นช่องทางที่ทำให้เกิดและตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินได้

คำสำคัญ: โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา, มาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน”, อาชญากรรม, การปิดเมือง

Hidden crime from government measure (RAO – MAI – TING - KUN)

Umaporn Sitthiburanaya^{1,*} and Atchara Sitthiburanaya²

1 Law Lecturer at Nakhon Pathom Rajabhat University

2 Law Lecturer at Kanchanburi Rajabhat University

*urredmonster@hotmail.com

*the.auj@hotmail.com

Abstract

The study aimed to study and analyze causes affecting hidden crime from government measure (RAO – MAI – TING - KUN). This measure helped people who are suffering from Thailand's lock down caused by COVID control. According to news reporting, there are hidden crimes occurred as follows; the limitations of people's rights which were not covered everyone in the country, the amount of money which was not enough for living during the working break, and technology usage used for measurement accessibility. The last one was one of the most important factors affecting hidden crimes. It occurred because of the lack of knowledge and technology readiness of people's rights. Registrations, rights' inspection, and rights' affirmation via www.เราไม่ทิ้งกัน.com were performed by using electronic devices. It did not mean that every Thai had electronic device or accessed. This was factors and channels causing crimes and victimization especially property crimes.

Keywords: COVID-19, RAO – MAI – TING – KUN measure, Crime, Lock down

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อมาได้แพร่ระบาดไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย ทำให้องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ ซึ่งทำให้เป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คน เป็นโรคระบาดร้ายแรง (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) สำหรับประเทศไทย แม้ว่าตัวเลขจำนวนของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาจะอยู่ที่จำนวนหลักพันคน ไม่ได้อยู่ในจำนวนหลักหมื่นดังเช่นประเทศจีนหรือประเทศญี่ปุ่น หรือมีผู้ติดเชื้อจำนวนหลักแสนคนดังเช่นประเทศอิตาลีหรือประเทศสเปน หรือมีผู้ติดเชื้อจำนวนหลักล้านคน ซึ่งเป็นจำนวนสูงมากที่สุดในโลกอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา (THE BANGKOK INSIGHT, 2563)

ตารางรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2563		
ประเทศ	จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม (คน)	จำนวนผู้เสียชีวิต (ศพ)
สหรัฐอเมริกา	1,064,572	61,669
สเปน	236,899	24,275
อิตาลี	203,591	27,682
สาธารณรัฐประชาชนจีน	82,862	4,633
ญี่ปุ่น	14,119	435
ไทย	2,954	54

ตารางที่ 1 ตารางรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ณ วันที่ 30 เมษายน 2563

จากตารางรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาข้างต้น แม้จะปรากฏจำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศไทยจะอยู่ที่หลักพันคน แต่ก็ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและจำนวนผู้ป่วยในประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละวัน ด้วยสาเหตุนี้รัฐบาลไทยจึงมีความพยายามที่จะลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาทั้งการแพร่เชื้อภายในประเทศและการรับเชื้อที่มาจากต่างประเทศ ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดอย่างเร่งด่วน รัฐบาลจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร (ราชกิจจานุเบกษา, 2563) กำหนดมาตรการปิดเมืองหรือที่เรียกกันว่ามาตรการล็อกดาวน์ (Lock down) ในหลาย ๆ จังหวัดของประเทศไทย และใช้บังคับกับกรุงเทพและปริมณฑลเป็นกลุ่มจังหวัดแรกในวันที่ 22 มีนาคม 2563 เป็นการยกระดับมาตรการในการสกัดกั้นเพื่อลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา โดยมีลักษณะเป็นการควบคุมสิทธิเสรีภาพของประชาชน เช่น การห้ามเดินทางข้ามจังหวัด การจำกัดการเดินทางในช่วงระยะเวลาที่กำหนด การยกเลิกกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะ การกักตัวเองอยู่ในบ้านหรือที่พักอาศัยของตน (กรุงเทพธุรกิจ, 2563) รวมถึงมาตรการระยะห่างทางสังคม (Social distancing)

จากมาตรการปิดเมืองซึ่งช่วยควบคุมการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในอีกด้านหนึ่งของมาตรการปิดเมือง การดำเนินการดังกล่าวนี้กลับส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงในทางเศรษฐกิจคู่ขนานกันไปกับการลดการแพร่ระบาดของไวรัสด้วย เนื่องจากทำให้กิจกรรมการอุปโภคบริโภคของประชาชนในประเทศมีการเคลื่อนไหวน้อยลงกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาคธุรกิจและการจ้างงานของแรงงานในประเทศไทย ส่งผลให้มีการปิดกิจการ เลิกจ้างแรงงานและการขาดรายได้จากการประกอบอาชีพ (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2563)

ดังนั้นเพื่อช่วยบรรเทาปัญหาจากผลกระทบทางเศรษฐกิจของมาตรการปิดเมือง รัฐบาลจึงมีนโยบายออกมาเพื่อช่วยเหลือเยียวยาประชาชนคนไทยที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ “เราไม่ทิ้งกัน” คือมาตรการเยียวยาของรัฐบาลโดยรัฐบาลจะจ่ายเงินเยียวยาจำนวน 5,000 บาท จำนวน 3 เดือนให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปิดเมืองอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา แต่มาตรการดังกล่าวนี้ไม่ได้จ่ายเงินเยียวยาให้กับประชาชนทุกคนในประเทศไทย แต่จะจ่ายให้เฉพาะบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนดเท่านั้น เช่น แรงงานชั่วคราว ลูกจ้างชั่วคราว ผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่มีนายจ้างหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม นอกจากนั้นการจะขอรับเงินเยียวยาดังกล่าวผู้ที่ประสงค์ขอรับสิทธิจะต้องดำเนินการผ่านทางเว็บไซต์ www.เราไม่ทิ้งกัน.com ตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียน การตรวจสอบสถานะสิทธิ และท้ายที่สุดถ้าเป็นบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับการเยียวยา ทางกระทรวงการคลังจะดำเนินการโอนเงินเยียวยาผ่านระบบของธนาคารตามที่ผู้ได้รับผลกระทบลงทะเบียนไว้ (ครุอาชีพดอทคอม, 2563)

ด้วยความมุ่งหวังของรัฐบาลที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการปิดเมืองผ่านมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” เพื่อแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ประชาชนในประเทศไม่มีรายได้ในการดำรงชีพ อย่างไรก็ตามในอีกด้านหนึ่งกลับพบว่าได้มีอาชญากรรมเกิดขึ้นแฝงมากับการขับเคลื่อนมาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ว่าจะอยู่ในขั้นของการลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ การตรวจสอบการได้รับสิทธิ ตลอดจนการรับเงินเยียวยาตามสิทธิ

ที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้ว เช่น การแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเพื่อรับเงินเยียวยา หรือการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่าง ๆ อันเนื่องมาจากเข้าใจไม่ถึงหรือไม่มีความรู้ด้านทางด้านเทคโนโลยีซึ่งจำเป็นต้องการได้รับสิทธิเยียวยาจากมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน”

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ด้วยผลกระทบทางเศรษฐกิจของมาตรการปิดเมือง เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้รัฐบาลดำเนินมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” เพื่อเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ แต่ในขณะเดียวกันกลับมีอาชญากรรมแฝงมากับการดำเนินมาตรการดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นที่มาในการเลือกศึกษาหัวข้อเรื่องอาชญากรรมแฝงกับมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำผิดและหาแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันการเกิดอาชญากรรมแฝงดังกล่าวต่อไปในอนาคต

2. นิยามศัพท์

บทความวิชาการฉบับนี้มีนิยามศัพท์ที่สำคัญเพื่อประกอบความเข้าใจ ดังนี้

2.1 มาตรการปิดเมือง (Lock down) ในบทความวิชาการนี้ หมายถึง มาตรการควบคุม จำกัดสิทธิเสรีภาพการดำเนินกิจกรรมของประชาชนอย่างปกติสุขเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา เช่น การห้ามเดินทางข้ามเขตที่กำหนด การห้ามเดินทางและทำกิจกรรมในระยะเวลาที่กำหนด (Curfew) การสั่งปิดร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ร้านนวดแผนไทย สถานบันเทิง ร้านตัดผม ฯลฯ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การกักตัวในสถานที่ที่กำหนด (State/local quarantine)

2.2 มาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” ในบทความวิชาการนี้ หมายถึง มาตรการเยียวยาของรัฐที่ช่วยเหลือประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้มาตรการปิดเมือง (Lock down) โดยประชาชนผู้ที่จะได้รับการเยียวยาจะต้องลงทะเบียนตามขั้นตอนของเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกัน (www.เราไม่ทิ้งกัน.com) ซึ่งถ้าผู้ลงทะเบียนเพื่อรับการสิทธิผ่านหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดรัฐจะจ่ายเงินเยียวยาจำนวน 5,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือนให้บุคคลนั้น

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา มีหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของเกิดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับบทความวิชาการฉบับนี้ ดังนี้

3.1 สาเหตุการกระทำผิดตามหลักสังคมวิทยา

3.1.1 ทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton) ได้สร้างทฤษฎีเพื่ออธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาว่า วัฒนธรรมสังคมเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของคนในสังคม โครงสร้างของสังคมได้กดดันให้คนบางคนให้มีความประพฤตินอกกรอบทาง หากใครไม่ปฏิบัติตามให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิธีการที่ถูกตั้งตามกฎหมาย ถือได้ว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และบุคคลจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งปรากฏออกมาหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะมีวิธีการเผชิญกับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นประสบแตกต่างกัน คือ

1) ผู้ปฏิบัติตาม เป็นกลุ่มที่ยอมรับ ยึดเป้าหมายและวิธีการที่สังคมเห็นว่าดี

2) พวกแหวกแนว เป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ โดยหันไปใช้วิธีใหม่ที่ทำผิดกฎหมายและศีลธรรม เช่น อายากมีเงิน จึงกระทำความผิดกฎหมาย

3) พวกเจ้าระเบียบ เป็นกลุ่มที่ยอมรับวิธีการที่สังคมกำหนด แต่ไม่ต้องการความสำเร็จในชีวิต

4) พวกหนีโลก เป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ เคยเป็นพวกที่ปฏิบัติตามวิธีการและเป้าหมายของสังคมมาก่อน แต่เมื่อไม่สามารถถึงเป้าหมายได้จึงแสดงออกด้วยการเป็นคนหนีโลก เช่น ฆ่าตัวตาย ตัดยาเสพติด

5) พวกกบฏ เป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ แต่พยายามสร้างค่านิยมและวิธีการขึ้นมาใหม่ (Francis T. Cullen and Robert Agnew อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 124-126)

3.1.2 ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

กาเบรียล ทาร์ด (Gabriel Tarde) เห็นว่า ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดอาชญากรรม และสังคมมีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม โดยทาร์ด ได้วางกฎของการเลียนแบบไว้ สามารถสรุปได้ว่าการเลียนแบบมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบคนอื่น
- 2) ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่าจะเลียนแบบผู้มีฐานะสูงกว่า
- 3) มนุษย์จะเลียนแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่
- 4) การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้
- 5) อาชญากรรมจะแพร่ไปในลักษณะเดียวกับแฟชั่น (อัมณพ ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร

ตันณีกุล, 2558, 132-133)

3.2 สาเหตุการกระทำความผิดตามหลักพุทธธรรม

3.2.1 ปัจจัยทางจิต (mental factors)

ตามหลักในทางพุทธศาสนา ผู้ที่ประพฤติดีในศีลในธรรม มักเกิดมาจากความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะเป็นจิตที่ขาดความสงบ ขาดสติปัญญา

- 1) เรื่องความโกรธ เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับการฆาตกรรม
- 2) เรื่องความโลภ เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินและอาจทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ด้วยเช่นกัน

3) เรื่องความหลง เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมและอาจทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้วยเช่นกัน จากความโง่หรือความหลงของเหยื่อ

3.2.2 ปัจจัยทางสังคม (social factors)

ตามหลักในทางพุทธศาสนา การที่บุคคลขาดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงการไม่ยึดมั่นต่อประเพณีอันดีงาม ความอ่อนแอของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ปัญหาด้านการคบค้าสมาคม ปัญหาการควบคุมสังคม ความฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยในสังคมและความยากจน สามารถส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดได้ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการคบค้าสมาคม ปรากฏอยู่ในสังคาลกสูตร ซึ่งให้เห็นโทษของการคบคนชั่วเป็นมิตร จะนำไปสู่การกระทำชั่ว

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือความยากจน ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อไม่มีการแก้ไขความยากจน โดยมาตรการทางการปกครองแล้ว อาชญากรรมย่อมเกิดขึ้นได้

3) ปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม มีอยู่ 3 ประเภท คือ อาชญากรรมเกิดจากการยั่วยุ (เหยื่อยั่วยุ) อาชญากรรมเกิดจากการจูงใจ (เหยื่อล่อใจ) อาชญากรรมเกิดจากเหยื่อที่เป็นผู้โง่เขลาโดยสันดาน (เหยื่อโง่เขลา)

4) ปัจจัยเกี่ยวกับความอ่อนแอของสถาบันสังคม ปรากฏอยู่ในปฐมปิณฑาสกตอนหนึ่ง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อใดที่ผู้ปกครองอ่อนแอ โจรจะมีกำลัง เมื่อใดผู้ปกครองมีกำลัง โจรย่อมถอยกำลัง (ปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 141-142)

3.2.3 ปัจจัยทางกายภาพ (physical factors)

ปัจจัยนี้พิจารณาเฉพาะสิ่งภายนอกที่เป็นสาเหตุหรือปัจจัยในการก่อให้เกิดอาชญากรรม เช่น สถานที่ สิ่งเสพติด อากาศ เวลา (อัมณพ ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 141-143)

4. รูปแบบอาชญากรรมแฝงหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน”

มาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” เป็นมาตรการที่รัฐมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเยียวยาและบรรเทาความเสียหายทางเศรษฐกิจของประชาชนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดเมืองเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ซึ่งในการที่จะได้รับเงินเยียวยานี้ได้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจะต้องเป็นบุคคลที่เข้าเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ นอกจากนั้นจะต้องมีการลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินผ่านทางเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกันต่อคอมพิวเตอร์และเมื่อผ่านคุณสมบัติแล้ว รัฐจะโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารให้กับผู้ที่มีสิทธิเป็นจำนวนเงิน 5,000 บาทเป็นเวลา 3 เดือน

แต่อย่างไรก็ตามในอีกด้านหนึ่งของมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” กลับมีอาชญากรรมแฝงเข้ามา ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปอาชญากรรมหรือส่งผลกระทบต่อทรัพย์สินและชีวิต ดังนี้

4.1 อาชญากรรมหรือผลกระทบเกี่ยวกับทรัพย์สินในความสัมพันธ์และหรือความสัมพันธ์ฉ้อโกง

4.1.1 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนายดำ อายุ 71 ปี

นายดำ อาชีพขายเฉาก๊วย ให้การว่าในวันเกิดเหตุ วันที่ 4 เมษายน 2563 ได้ไปขายเฉาก๊วยที่หน้าโรงเรียนวัดหนองโป่ง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีเด็กหนุ่มอายุประมาณ 30 ปี ซึ่งต่อมาทราบชื่อว่า นายแดง อายุ 21 ปี เข้ามาสอบถามเกี่ยวกับการลงทะเบียนขอรับเงินเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” ซึ่งนายดำตอบกลับไปว่าตนไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับการลงทะเบียนขอรับเงินเยียวยาเพราะอ่านหนังสือไม่ออกและไม่มีโทรศัพท์ นายแดงจึงอาสาลงทะเบียนให้

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2563 นายแดง ได้โทรศัพท์มาหานายดำ อ้างว่าเงินเข้าบัญชีแล้วและอาสาพานายดำไปกดเงินที่ตู้เอทีเอ็มจำนวน 3 ครั้ง และนำเงินส่งให้นายดำ จำนวน 1,000 บาท อ้างว่ามีเงินเข้าบัญชีเท่านี้ ต่อมานายดำได้ทราบข่าวภายหลังว่าตนได้รับเงินจากรัฐจำนวน 5,000 บาท จึงไปแจ้งความที่ สภ.ปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

หลังจากเข้าแจ้งความ นายแดงให้การรับสารภาพว่าเป็นคนที่เอาเงินของนายดำไปจริงจำนวน 4,000 บาท แต่ไม่ได้เจตนากระทำตั้งแต่แรก ในตอนแรกที่เจอนายดำนั้น นายแดงมีความประสงค์จะช่วยเหลือ แต่ในขณะที่พานายดำมาเบิกเงินที่ตู้เอทีเอ็ม เกิดอารมณ์ชั่ววูบที่จะเอาเงินของนายดำไปเพราะเห็นว่าครอบครัวของตนเองก็เดือดร้อน (AMARIN 34 HD, 2563: ออนไลน์)

4.1.2 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนายขาว อายุ 63 ปี

นายขาว แจ้งความกับพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจพระประแดง จ.สมุทรปราการ อ้างว่าถูกเพื่อนบ้านข้างห้องพักซึ่งเป็นหญิง อายุประมาณ 30-35 ปี อาสาไปกดเงินเยียวยาจำนวน 10,000 บาท ซึ่งรัฐบาลจัดสรรให้ผ่านเว็บไซต์ “เราไม่ทิ้งกัน” โดยนำเงินมาให้เพียง 2,000 บาท

นายขาวให้การว่าในวันเกิดเหตุ วันที่ 4 พฤษภาคม 2563 ได้นำสมุดบัญชีเงินฝากไปตรวจสอบยอดเงินที่ตู้เอทีเอ็มโดยมีเงินโอนเข้าจำนวน 10,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่ได้จากการที่หลานชายของนายขาวได้ช่วยลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ “เราไม่ทิ้งกัน” แต่ไม่ทราบจำนวนเงินเพราะอ่านหนังสือไม่ออก แต่เห็นว่ามิเลขศูนย์ต่อท้ายหลายตัว จึงไปติดต่อธนาคารแต่วันที่เกิดเหตุธนาคารปิดทำการเพราะเป็นวันหยุดราชการ เมื่อกลับบ้านจึงพบนางฟ้า ซึ่งเป็นเพื่อนบ้าน ช่วยอาสาไปกดเงินให้และนำเงินมามอบให้นายขาว 2,000 บาท ปรากฏต่อมาภายหลังว่าเงินที่ได้มาจากมาตรการเยียวยา 2 เดือนของนายขาวหายไปจากบัญชีจำนวน 10,000 บาท (ข่าวไทยพีบีเอส, 2563: ออนไลน์)

4.1.3 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนายแสด อายุ 43 ปี

นายแสด ให้การว่า หลังจากทราบมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” นายแสดได้พยายามลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกันต่อคอมพิวเตอร์ แต่ขณะลงทะเบียนพบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาการตรวจสอบสถานะหรือการกรอกข้อมูลส่วนตัว ซึ่งนายแสดได้พยายามแก้ไขปัญหาแล้วแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากนายแสดไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี หลังจากนั้นก็มีเพื่อนของลูกชายชื่อนายคราม ได้อาสาเข้ามาช่วยเหลือที่จะลงทะเบียนให้ โดยที่นายครามได้ขอข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการ

ลงทะเบียนรวมถึงรหัสบัตรเอทีเอ็มด้วย ต่อมาวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 ได้มีเงิน 10,000 บาทโอนเข้ามาในบัญชีธนาคารของ นายขาว แต่เงินก็ถูกถอนออกไป 5,000 บาท ในวันเดียวกันโดยที่นายขาวยังไม่ได้ทำการเบิกถอนเงิน นายขาวจึงไปตรวจสอบกับ ธนาคารพบว่า ได้มีการโอนเงินไปยังบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นหมายเลขโทรศัพท์ ซึ่งต่อมาทราบว่า เป็นหมายเลขโทรศัพท์ ของนายคราม ผู้ถูกกล่าวหา (คมชัดลึก, 2563: ออนไลน์)

4.2 อาชญากรรมหรือผลกระทบเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนายลวรรณ แสงสนธิ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจและการคลัง เข้าแจ้งความเอาผิด กับผู้ที่แจ้งความเท็จจำนวน 4 ราย

ตามรายงานข่าวแจ้งว่าในวันที่ 10 เมษายน 2563 นายลวรรณ แสงสนธิ ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงาน สอบสวน ประจำศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เพื่อดำเนินคดีและเรียกเงินคืนกับผู้แจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ในการขอรับเงินเยียวยาจากมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” (กรุงเทพธุรกิจ, 2563: ออนไลน์)

4.3 อาชญากรรมหรือผลกระทบเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

4.3.1 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนางสาวม่วง ผูกคอฆ่าตัวตาย

รายงานจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล เหตุเกิดเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2563 เจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.เพชรเกษม ได้รับแจ้งว่ามีคนผูกคอตาย ซึ่งภายหลังทราบชื่อว่า นางสาวม่วง อายุ 19 ปี ซึ่งก่อนหน้านี้จะเสียชีวิตได้วาดรูปภาพ นายกรัฐมนตรีและโพสต์ภาพวาดรวมถึงต่อว่ารัฐบาลที่ไม่ให้การช่วยเหลือเยียวยา แต่อย่างไรก็ตามหลังจากการเสียชีวิตของ นางสาวม่วง แล้วพบว่าก่อนที่จะเสียชีวิตนางสาวม่วง ได้รับเงินเยียวยาจากมาตรการ “เราไม่ทิ้งกันแล้ว” แต่นายเทา ซึ่งเป็น คนรักและกำลังคบหาอยู่กับผู้ตายเป็นผู้เอาเงินไป (เนชั่นทีวี, 2563: ออนไลน์)

4.3.2 การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับนางสาวเชียว

เหตุเกิดเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2563 มีผู้เห็นเหตุการณ์ว่า นางสาวเชียว ได้ร้องไห้อยุยงอยู่หน้ากระทรวงการคลัง เพื่อเรียกร้องเงินเยียวยาจากมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” หลังจากนั้นนางสาวเชียว ได้หยิบยาถุงสีชมพูออกมากิน เวลาผ่านไป 15 นาที นางสาวเชียวมีอาการชักอยู่หน้ากระทรวงการคลัง หน่วยกู้ชีพจึงนำตัวนางสาวเชียวไปส่งโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เมื่อฟื้นซิดอันตรายแล้ว เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าจึงนำส่งตัวต่อไปยังโรงพยาบาลวิศักดิ์เพื่อทำการรักษาต่อไป ในระหว่างทางเพื่อส่งตัวไปรักษาต่อนางสาวเชียวได้พูดกับเจ้าหน้าที่ว่าไม่ต้องมาสนใจตนเอง ตนเองอยากตายเพราะไม่มี เจ้าหน้าที่คนใดมาสนใจ (PPTVHD36, 2563: ออนไลน์)

5. วิเคราะห์สาเหตุการเกิดอาชญากรรมแฝงหรือผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน”

จากตัวอย่างข่าวอาชญากรรมหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นไม่เพียงแต่ตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดขึ้น แต่อีกปัจจัยหนึ่งก็มี สาเหตุมาจากผู้เสียหายเองหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อด้วย ดังนั้นในการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอาชญากรรมแฝงหรือผลกระทบ จากการดำเนินการตามมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” ประกอบทฤษฎีในทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา สามารถแบ่งสาเหตุ การเกิดอาชญากรรมแฝงออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านผู้กระทำความผิด

5.1.1 จากข่าวอาชญากรรมหรือผลกระทบเกี่ยวกับทรัพย์สินและการแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ

ทั้งกรณีของนายดำ ลุงชายเฉาก๊วย ซึ่งถูกลูกค้าที่มาซื้อเฉาก๊วยเอาเงินเยียวยาไป กรณีข่าวของนายขาว ซึ่งถูกเพื่อนบ้านอาสาไปกดเงินเยียวยาให้และเอาเงินเยียวยาไป หรือกรณีของนายแสด ซึ่งถูกเพื่อนของลูกชายอาสาช่วย ลงทะเบียนและโอนเงินเยียวยาของนายแสดไปยังบัญชีธนาคารอื่น รวมถึงกรณีข่าวที่มีการดำเนินคดีกับบุคคลซึ่งแจ้งข้อมูล ส่วนบุคคลเกี่ยวกับตัวตนของตนเองอันเป็นเท็จเพื่อประสงค์ที่จะได้รับสิทธิในการได้รับเงินเยียวยาทั้งที่ไม่มีสิทธิ เมื่อนำทฤษฎี ทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยามาวิเคราะห์ จะพบสาเหตุการกระทำความผิด ดังนี้

1) สาเหตุการกระทำความผิดตามหลักสังคมวิทยา ทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน

โรเบิร์ต เมอร์ตัน ได้วางแนวทฤษฎีไว้ว่า วัฒนธรรมสังคมเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการของคนในสังคม โครงสร้างของสังคมได้กดดันให้คนบางคนให้มีความประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง หากใครไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย ถือได้ว่าบุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 5 ประเภท คือ พวกผู้ปฏิบัติตาม พวกแหวกแนว พวกเจ้าระเบียบ พวกหนีโลก และพวกกบฏ (Francis T. Cullen and Robert Agnew อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 124-126)

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามข่าวที่ถูกนำเสนอ นั้น จะเห็นได้ว่ากรณีตัวอย่างเกิดจากผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต้องการได้เงิน อย่างไรก็ตามแทนที่จะกระทำการที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ได้เงินมา เช่น ขายของ รับจ้างทำงาน หรือแม่แต่ลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินเยียวยาจากทางรัฐตามสิทธิของตน แต่กลับใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม ฉวยโอกาสในขณะที่ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์ ซึ่งตามทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน คนประเภทนี้ถูกจัดประเภทอยู่ในกลุ่มพวกแหวกแนว ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ แต่หันไปใช้วิธีใหม่ที่ทำผิดกฎหมายและศีลธรรม เช่น ต้องการที่จะมีเงินมีทรัพย์สิน จึงกระทำความผิดกฎหมายลักทรัพย์หรือฉ้อโกงผู้อื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์ หรือต้องการได้เงินรับเยียวยาเหมือนผู้อื่น แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีคุณสมบัติตามที่รัฐกำหนดที่จะรับเงินเยียวยา จึงกระทำความผิดแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้มาซึ่งสิทธิในการรับเงิน

2) สาเหตุการกระทำความผิดตามหลักพุทธธรรม

ในทางหลักพระพุทธศาสนา เชื่อว่าการที่บุคคลกระทำความผิดอาจจะมีสาเหตุมาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยทางจิต ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางกายภาพ

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามข่าวที่ถูกนำเสนอ นั้น จะเห็นได้ว่ากรณีตัวอย่างเกิดจากการที่ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต้องการได้เงิน แต่เป็นการได้เงินมาอย่างผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม ซึ่งถ้าพิจารณาจากปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุของการกระทำความผิดตามหลักพุทธธรรมแล้วพบว่า ในด้านปัจจัยทางจิต ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดด้วยความโลภ ต้องการทรัพย์ของผู้อื่นจึงทำผิดกฎหมายและศีลธรรม ในด้านปัจจัยทางสังคม ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากทางเศรษฐกิจหรือความยากจนเพราะเป็นช่วงที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาและมีมาตรการปิดเมือง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดภาวะตกต่ำ และสุดท้ายในด้านปัจจัยทางกายภาพ ซึ่งพิจารณาจากสิ่งภายนอกที่เป็นปัจจัยสาเหตุการกระทำความผิดของผู้ถูกกล่าวหา นั้น จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มาจากการเข้าถึงเทคโนโลยี ซึ่งตามข่าวที่เกิดขึ้น ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีได้ดีกว่าผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ (อัมณพ ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 141-143)

5.1.2 จากข่าวอาชญากรรมหรือผลกระทบเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกรณีนางสาวม่วง ซึ่งผูกคอตาย หรือกรณีนางสาวเขียว ซึ่งพยายามฆ่าตนเอง นั้น แม้ในทางกฎหมายอาญาการกระทำดังกล่าวจะไม่ใช่ความผิดทางอาญาหรือไม่เป็นอาชญากรรมเพราะในประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้มีความผิดฐานฆ่าหรือพยายามฆ่าตนเอง แต่อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวก็ส่งผลกระทบต่อชีวิตและร่างกายของผู้กระทำ รวมถึงอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะกระทบต่อสังคมต่อไปในอนาคต ดังนั้นเมื่อนำทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและพันธุวิทยามาวินิจฉัย จะพบสาเหตุการกระทำความผิด ดังนี้

1) สาเหตุการกระทำความผิดตามหลักสังคมวิทยา ทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน

ได้วางแนวทฤษฎีไว้ว่าบุคคลมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 5 ประเภท คือ พวกผู้ปฏิบัติตาม พวกแหวกแนว พวกเจ้าระเบียบ พวกหนีโลก และพวกกบฏ (Francis T. Cullen and Robert Agnew อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 124-126)

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามข่าวที่ถูกนำเสนอ นั้น จะเห็นได้ว่ากรณีตัวอย่างเกิดจากการที่ผู้ฆ่าหรือพยายามฆ่าตนเองนั้น ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งอาจจะเกิดได้หลายปัจจัยรวมทั้งปัจจัยจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด -19 ด้วย แต่ถ้าพิจารณาจากการนำเสนอข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ จะพบว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจนั้น นอกจากนางสาวม่วงหรือนางสาวเขียวแล้ว ยังมีบุคคลอื่น ๆ จำนวนมากในสังคมได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ แต่บุคคลเหล่านั้นกลับไม่ฆ่าหรือพยายามฆ่าตนเอง ดังนั้นถ้านักทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน มาพิจารณาจะพบว่า บุคคลตามข่าวตัวอย่างอาจจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนถูกจัดอยู่ในกลุ่มพวกหนีโลก ซึ่งในทางทฤษฎีคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ไม่ยอมรับและทำตามวิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ เคยเป็นพวกที่ปฏิบัติตามวิธีการและเป้าหมายของสังคมมาก่อนแต่เมื่อไม่สามารถถึงเป้าหมายได้จึงแสดงออกด้วยการเป็นคนหนีโลก

2) สาเหตุการกระทำตามหลักสังคมวิทยา ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของการ์เบิล ทาร์ด

การฆ่าหรือพยายามฆ่าตนเองนั้น อาจมีสาเหตุการกระทำมาจากการเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของการ์เบิล ทาร์ด ซึ่งเห็นว่าปัจจัยทางชีวภาพและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เกิดอาชญากรรมและสังคม มีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม โดยทาร์ด ได้วางกฎของการเปลี่ยนแปลงไว้มีลักษณะคือ มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเลียนแบบคนอื่น ผู้ที่มีฐานะต่ำกว่าจะเลียนแบบผู้มีฐานะสูงกว่า มนุษย์จะเลียนแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้ และอาชญากรรมจะแพร่ไปในลักษณะเดียวกับแฟชั่น ทาร์ด (อรรถพร ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 132-133)

ดังนั้นจากข่าวตัวอย่างของการฆ่าหรือพยายามฆ่าตัวตาย อาจเกิดจากหรือส่งผลต่อไปให้เกิดความสูญเสียเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จากพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของทาร์ด

3) สาเหตุการกระทำตามหลักพุทธธรรม

ในทางหลักพระพุทธศาสนา เชื่อว่าการที่บุคคลกระทำความผิดอาจจะมีสาเหตุมาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยทางจิต ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยทางกายภาพ

จากการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเองนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ที่กระทำการดังกล่าว กระทำไปด้วยปัจจัยทางจิตอันเกิดจากความหลงซึ่งเป็นความไม่รู้ ไม่รู้ว่าชีวิตมีคุณค่ามากกว่าการทำลายชีวิต ในทางพระพุทธศาสนาเชื่อว่าชีวิตมีการเวียนว่ายตายเกิดและการฆ่าหรือพยายามฆ่าตัวเองตายเป็นบาปอันใหญ่หลวง นอกจากนั้นยังมีปัจจัยทางสังคมที่ทำให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นได้ทั้งจากปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือความยากจน ปัจจัยเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การตกเป็นเหยื่อที่เกิดจากการจูงใจ การตกเป็นเหยื่อที่เกิดจากเหยื่อที่เป็นผู้โง่เขลาโดยสันดาน และปัจจัยเกี่ยวกับความอ่อนแอของสถาบันสังคมในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 (อรรถพร ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 141-143)

5.2 ด้านผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ในหลักอาชญาวิทยา เมื่อพิจารณาสาเหตุของการกระทำความผิดโดยส่วนใหญ่จะพบว่ามาจากปัจจัยต่าง ๆ ของผู้กระทำความผิด เช่น ปัจจัยจากความต้องการ ปัจจัยจากความกดดัน ปัจจัยจากสภาพสังคม แต่อย่างไรก็ตามอีกด้านหนึ่งเมื่อนำผู้เสียหายหรือเหยื่อจากการก่ออาชญากรรมมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของการก่ออาชญากรรมแล้ว จะพบว่าผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม อาจจะเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่เป็นสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมได้

อาชญากรรมแฝงหรือผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” ทั้งการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน การแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ รวมถึงการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและร่างกายตามตัวอย่างข่าวที่นำเสนอ เมื่อนำมาพิจารณาตามหลักพุทธธรรมแล้วจะพบว่าสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมนั้น ผู้ที่ตกเหยื่อเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อาชญากรรมแฝงเกิดขึ้นได้ (อรรถพร ชูบำรุง และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล อ้างถึงในปิยะพร ตันณีกุล, 2558, 141-143) กล่าวคือ

5.2.1 สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมอาจเกิดจากปัจจัยทางจิต (mental factors)

ตามหลักในทางพุทธศาสนา “ความโลภ” เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินและอาจทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และในขณะเดียวกัน “ความหลง” เป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมและอาจทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้วยเช่นกันจากความโง่หรือความหลงของเหยื่อ

เมื่อพิจารณาข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” จะพบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นผู้ที่ขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีหรือไม่รู้หนังสือจึงไม่สามารถดำเนินการเพื่อให้ได้รับเงินเยียวยาด้วยตนเอง และจำเป็นต้องมีคนช่วยเหลือ จึงเป็นการเปิดโอกาสที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้น เช่น ข่าวตัวอย่างของนายดำ ลูกชายเฉาก๊วย ซึ่งนายดำไม่รู้หนังสือ ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับการลงทะเบียนเพื่อรับเงินและไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยี ทำให้ผู้กระทำความผิดเป็นลูกค้าเข้ามาช่วยเหลือในการลงทะเบียนจนต่อมาเกิดการกระทำความผิดขึ้น หรือกรณีของนายแสด ซึ่งโดนเพื่อนของลูกชาย โอนเงินเยียวยาของนายแสดไปยังบัญชีธนาคารอื่นเพราะนายแสด ไม่รู้ขั้นตอนและรายละเอียดของการเข้าถึงมาตรการเยียวยา นอกจากนี้ยังไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีเช่นเดียวกับเหยื่ออาชญากรรมคนอื่น ๆ หรือตัวอย่างข่าวนางสาวม่วง ซึ่งตามข่าวที่นำเสนอ นั้น นางสาวม่วงได้รับเงินเยียวยาจำนวน 5,000 บาทแล้ว แต่ผู้ตายไม่ทราบว่าตนเองได้รับเงินเพราะคนรักของผู้ตายเป็นคนเอาเงินเยียวยาไป

5.2.2 สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมอาจเกิดจากปัจจัยทางสังคม (social factors)

ตามหลักในทางพุทธศาสนา การที่บุคคลขาดความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง การไม่มียึดมั่นต่อประเพณีอันดีงาม ความอ่อนแอของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่สามารถส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดได้ กล่าวคือ เกิดจากปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ อาชญากรรมเกิดจากการยั่ว (เหยื่อยั่ว) อาชญากรรมเกิดจากการจูงใจ (เหยื่อล่อใจ) อาชญากรรมเกิดจากเหยื่อที่เป็นผู้โง่เขลาโดยสันดาน (เหยื่อโง่เขลา)

จากการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในช่วงมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” พบว่า อาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นเหยื่อหรือผู้เสียหายเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถก่ออาชญากรรมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินอันเนื่องมาจากผู้เสียหายขาดความรู้และขาดการเข้าถึงข้อมูลในการดำเนินการตามมาตรการเยียวยาของรัฐ ซึ่งในสภาพสังคมยุคสมัยปัจจุบันนี้ ความรู้และความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีนั้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ครอบคลุมไปทุกส่วน ดังนั้นบุคคลใดการขาดความรู้ความสามารถดังกล่าวก็อาจจะตกเป็นเหยื่อของการเกิดอาชญากรรมได้

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาหรือ COVID-19 ที่ระบาดไปทั่วโลกจนต้องมีมาตรการปิดเมืองเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดดังกล่าวนี้ ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ใช้มาตรการปิดเมือง เช่น การห้ามเดินทางในเวลาที่กำหนด การห้ามเดินทางข้ามเขต การปิดห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ตลาดนัด ฯลฯ ปรากฏต่อมามีทำให้จำนวนตัวเลขผู้ติดเชื้อในประเทศไทยน้อยลงซึ่งเป็นผลดีต่อประชาชนในประเทศเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย รวมถึงทำให้สภาพแวดล้อมกลับคืน

ในอีกด้านหนึ่ง การใช้มาตรการปิดเมืองทำให้เกิดผลกระทบในทางเศรษฐกิจอย่างเป็นลูกโซ่ ทำให้รัฐบาลต้องออกมาตรการเยียวยา “เราไม่ทิ้งกัน” เพื่อช่วยเหลือประชาชนในประเทศที่ได้รับผลกระทบ แต่ด้วยข้อจำกัดของเงินประมาณของประเทศทำให้มาตรการช่วยเหลือไม่สามารถเข้าถึงกับประชาชนทุกคนได้ นอกจากนี้มาตรการนี้ยังเกิดขึ้นในช่วงของการปิดเมือง ด้วยภาวะการณ์ที่มีข้อจำกัดดังกล่าวนี้ “เราไม่ทิ้งกัน” จึงเปิดให้ประชาชนที่เข้าเกณฑ์เพื่อรับเงินเยียวยาผ่านทางเทคโนโลยีซึ่งนำมาเป็นเครื่องมือในการเข้าถึง เช่น การลงทะเบียน การตรวจสอบสิทธิ รวมถึงการรับเงินเยียวยาด้วย

เมื่อมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” ไม่ได้เป็นมาตรการที่ให้การช่วยเหลือกับประชาชนทุกคน หรือแม้จะบุคคลที่มีสิทธิได้รับเงิน แต่ก็ได้รับการช่วยเหลือในวงเงินที่จำกัด ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย นอกจากนั้นการเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือต้องกระทำผ่านเครื่องมือที่ใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจ หรือผู้ที่ตกอยู่ในสถานภาพความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังนั้นทำให้ในช่วงของการดำเนินมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” เกิดอาชญากรรมแฝงที่มาพร้อมกับ “เราไม่ทิ้งกัน” ตามมาด้วย ทั้งอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน การแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ รวมถึงการฆ่าหรือพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งก่อให้เกิดเป็นปัญหาทางสังคม

ดังนั้นเพื่อป้องกันหรือแก้ไขการก่ออาชญากรรมแฝงดังกล่าวในอนาคต จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมหรือการกระทำที่ส่งผลต่อสังคม เมื่อนำทฤษฎีทางอาชญาวิทยาวิเคราะห์กับตัวอย่างข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏตามสื่อแล้วพบว่า สาเหตุที่ทำให้การกระทำความผิดเกิดขึ้นมาจากปัจจัย 2 ด้าน กล่าวคือ ทั้งด้านของตัวผู้ก่ออาชญากรรมและด้านของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ดังนี้

6.1.1 ด้านของตัวผู้ก่ออาชญากรรม

1) ตามหลักสังคมวิทยา

(1) อาชญากรรมอาจจะเกิดจากความกดดันของผู้กระทำความผิดจนทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยเป็นผู้ที่แหวกแนวฝ่าฝืนกฎหมายหรือศีลธรรมเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ หรือเป็นผู้ที่หนีโลกเพราะไม่สามารถไปถึงเป้าหมายในสังคมได้ตามทฤษฎีความกดดันทางสังคมของโรเบิร์ต เมอร์ตัน หรือ

(2) อาชญากรรมอาจจะเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่เคยกระทำความผิด จนเกิดการกระทำความผิดซ้ำตามมาตามทฤษฎีการเลียนแบบของทฤษฎีการเลียนแบบของ การ์เบิล ทาร์ด

2) ตามหลักพุทธธรรม

อาชญากรรมอาจจะเกิดจากปัจจัยทางจิตของผู้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากความโลภและอาจเกิดจากปัจจัยทางสังคมของผู้กระทำความผิดอันเนื่องมาจากสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจหรือความยากจนหรือความอ่อนแอทางสังคม

6.1.2 ด้านของผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ตามหลักพุทธธรรม อาชญากรรมอาจจะเกิดจากปัจจัยทางจิตของผู้ตกเป็นเหยื่ออันเนื่องมาจากความโง่หรือความเขลา ปัจจัยทางสังคมของผู้ตกเป็นเหยื่ออันเนื่องมาจากปัจจัยเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรมและปัจจัยทางกายภาพภายนอก อันเนื่องจากการผันเปลี่ยนของสังคมที่เน้นเรื่องของเทคโนโลยี

โดยสรุป ทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยาซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยของการก่ออาชญากรรมตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์กับข่าวอาชญากรรมแฝงจากมาตรการ “เราไม่ทิ้งกัน” จะทำให้พบสาเหตุของการกระทำความผิดและสามารถหาแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันการเกิดอาชญากรรมแฝงดังกล่าวต่อไปในอนาคตได้

6.2 ข้อเสนอแนะ

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอาชญากรรมแฝงจากมาตรการเยียวยาต่อไปในอนาคต มีข้อเสนอแนะดังนี้

6.2.1 ด้านนโยบายมาตรการเยียวยาของรัฐ

- 1) การศึกษาผลดี ผลเสียของเทคโนโลยีในที่จะนำมาใช้เพื่อช่วยในการเข้าถึงมาตรการเยียวยาของรัฐ
- 2) การเพิ่มช่องทางการให้ความรู้แก่ประชาชนทุกมิติเกี่ยวกับมาตรการเยียวยา เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์หรือสื่อวิทยุกระจายเสียง การประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชนหรืออาสาสมัครตำบลบ้าน
- 3) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงมาตรการเยียวยาของรัฐให้มากขึ้นนอกเหนือจากการใช้เทคโนโลยี เช่น การเปิดโอกาสให้มีการลงทะเบียนผ่านผู้นำชุมชนหรือผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) การเพิ่มช่องทางการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับความช่วยเหลือแต่ขาดความรู้ และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม

6.2.2 ด้านผู้ก่ออาชญากรรม

การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และบทลงโทษเกี่ยวกับการกระทำที่จะเป็นความผิดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำความผิดที่จะเกิดขึ้น

6.2.3 ด้านเหยื่ออาชญากรรม

การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในเพื่อช่วยในการเข้าถึงมาตรการเยียวยาของรัฐแก่ผู้มีแนวโน้มว่าจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

7. เอกสารอ้างอิง (References)

หนังสือ

ปิยะพร ตันณีกุล. (2558). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2563). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19)*. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php

กรุงเทพธุรกิจ. (2563, 22 มีนาคม). *ตามไปตุลาการ "ปิดเมือง" ทั่วโลก ทางเลือกที่ "เจ็บ" แต่ "จบเร็ว"*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563, <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/871962>

ครูอาชีพดอทคอม. (2563, 29 มีนาคม). *วิธีการขึ้นตอนลงทะเบียนเราไม่ทิ้งกัน.com รับเงินเยียวยา 5,000 บ./ด. (3 เดือน) เน้นย้ำใครมีสิทธิ์บ้าง*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.kruachieve.com/ข่าวทั่วไป/วิธีการลงทะเบียน-เราไม่/>

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 10 เมษายน). *เอาผิด ไม่ได้เดือนร้อนจริง ให้ข้อมูลเท็จ รับเงิน 5,000*. กรุงเทพธุรกิจ. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, จาก www.bangkokbiznews.com/news/detail/875515

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 16 เมษายน). *หนุ่มแสบโกงเงินเยียวยา 5 พัน ลุงชายเฒ่าก๊วย สำนึกผิดอ้างครอบครัวเดือดร้อน* ชั่ววูบ. อมรินทร์ทีวี. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.amarintv.com/news/detail/27034>

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 27 เมษายน). *หญิงกินยาฆ่าตัวตายหลังไม่ได้รับเงินเยียวยา 5000 หน้ากระทรวงการคลัง*. PPTVHD36. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/124395>

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 30 เมษายน). *สาววาดรูปนายนก เคยได้เงินเยียวยาแล้ว ก่อนผูกคอตับ*. เนชั่นทีวี. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.nationtv.tv/main/content/378773893/>

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 8 พฤษภาคม). *แจ้งความโดนโกงเงินเยียวยา COVID-19*. ข่าวไทยพีบีเอส. สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2563, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292201>

ทีมข่าวอาชญากรรม. (2563, 1 มิถุนายน). *เพื่อนลูกสุดแสบ*. คมชัดลึก. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.komchadluek.net/news/local/432529>

ราชกิจจานุเบกษา (2563, 25 มีนาคม). *ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร*. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563, จาก www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2563/E/069/T_0001.PDF

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2563, 17 เมษายน). เมื่อโควิด-19 ปิดเมือง:ผลกระทบต่อแรงงานไทยในมิติ supply-side. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, จาก

<https://www.pier.or.th/?abridged=%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD-%E0%B9%82%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%94-19-%E0%B8%9B%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87-%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%81>